Startnotitie Verstedelijkingsstrategie waterschap Vechtstromen

Inleiding

De komende decennia veranderen stedelijke ontwikkelingen de ruimtelijke inrichting van het gebied van Waterschap Vechtstromen ingrijpend. In Twente wordt gewerkt aan een schaalsprong met groei van bevolking, woningen en werkgelegenheid. Regio Emmen heeft in de nieuwe Nota Ruimte van het Rijk de status van initieerregio gekregen. De NOVEX regio Zwolle staat voor een forse groeiopgave. Stedelijke ontwikkelingen rond Nordhorn en het Duitse stroomgebied van de Vecht zijn in omvang beperkter, maar kennen een eigen dynamiek en opgave. Deze uitbreidingen hebben een impact op het watersysteem. Stedelijk gebied vraagt een hoger beschermingsniveau tegen overstromingen, terwijl een verstedelijkt gebied op haar beurt zelf kan bijdragen aan het vergroten van afvoerpieken. Verharding vermindert infiltratie. Regenwater stroomt sneller af naar riolering, oppervlaktewater en regionale watergangen. Ook vraagt uitbreiding van het stedelijk gebied aanpassing van de capaciteit van zuiveringsinstallaties en is er impact op de waterkwaliteit van het oppervlaktewater.

Tegelijkertijd neemt door klimaatontwikkelingen de druk op het watersysteem toe: Extreem natte perioden worden afgewisseld met langdurige droogte. De ruimte voor waterberging, infiltratie en natuurlijke afvoer staat onder druk, terwijl de economische en maatschappelijke waarde van stedelijk gebied toeneemt. Daarmee wordt de vraag urgenter waar en onder welke voorwaarden verstedelijking kan plaatsvinden. De recente praktijk bevestigt deze spanning: Tijdens de Kerst en jaarwisseling 2023/ 2024 leidden langdurige natte periode in Twente tot verzadiging van de bodem, hoge grondwaterstanden en lokale wateroverlast in met name de benedenstroomse delen van de Regge en Dinkel en was er enkele maanden later, in de zomer van 2024, lokaal ernstige overlast in Enschede. Omgekeerd werd in de zomer van 2026 voor het eerst in de geschiedenis een vaarverbod op de Twentekanalen ingesteld.

Met het vaststellen van de Meerjarenverkenning 2026 – 2035 heeft het Algemeen Bestuur van Vechtstromen op 17 september 2025 tevens besloten het onderwerp verstedelijkingsopgave toe te voegen aan de bestuursagenda van Vechtstromen. Deze startnotitie brengt de belangrijkste ontwikkelingen, effecten en keuzepunten in beeld en geeft een basis voor de positionering van Vechtstromen in ruimtelijke ontwikkelingen en een invulling de richting die het AB kiest naar aanleiding van ‘Vechtstromen voor de toekomst’.

De centrale vraag luidt: Welke gevolgen heeft de verstedelijkingsopgave voor de uitvoerbaarheid van de wettelijke waterschapstaken, waar en wanneer ontstaan daarbij knelpunten en welke handelings- en beïnvloedingsmogelijkheden heeft waterschap Vechtstromen om hierop tijdig te anticiperen?

Subvragen, bezien in relatie tot de verstedelijkingsopgave

- Welke verstedelijkingsopgaven doen zich voor in het stroomgebied in de context van de klimaatontwikkelingen
- Welke ontwikkelingen zijn er vanuit wetgeving
- Welke maatschappelijke ontwikkelingen zijn relevant (draagvlak, beleving, gezondheid etc)
- Welke rol willen we als waterschap vervullen bij stedelijke ontwikkelingen
- Wat is van het waterschap
- Wat is nodig aan kennis, inzichten en/ of beleid
- Welke middelen zijn beschikbaar en/of gewenst
- Wat betekent dit voor onze positie en inzet
- Idem, de positie en inzet van andere betrokken partijen

Het resultaat van deze verkenning is een bestuurlijke nota waarin voor het onderwerp verstedelijking een concreet voorstel wordt gedaan voor de positionering, rol- en taakinvulling van het waterschap en wat dat betekent voor besluiten rond gebiedsontwikkelingen. De verkenning kan door het AB worden betrokken bij besluitvorming over de rol en van het waterschap in verstedelijkingsprocessen. Het moet zowel een

handelingsperspectief bieden voor het waterschap als een handreiking zijn voor derden die in het gebied van Vechtstromen stedelijke ontwikkelingen willen vormgeven.

1. Context

1.1 Stedelijke ontwikkelingen

Hieronder worden de vier meest impactvolle stedelijke ontwikkelingen kort beschreven en wordt daarna in algemene zin de impact van verstedelijking op de taken van het waterschap genoemd.

1.1.1 Impactvolle stedelijke ontwikkelingen voor waterschap Vechtstromen

De regio Twente heeft in de recent vastgestelde Regionale Ontwikkelstrategie Twente (ROS Twente) als uitgangspunt onder meer tot 2050 een groei van meer dan 100.000 inwoners, 80.000 nieuwe woningen en het creëren van 62.000 nieuwe banen. De aanwezigheid van voldoende drink- en proceswater wordt, naast beschikbaarheid van energie, gezien als een bepalende vestigingsfactor. Dit is concreet en nijpend: Bij ongewijzigd beleid kunnen volgens Vitens 2030 geen nieuwe woonwijken meer worden aangesloten door ontoereikende winning en transportcapaciteit.

Regio Emmen heeft in 2026 definitief de status van initieerregio gekregen binnen de nieuwe Nota Ruimte. Voor de regio Emmen is sprake van een aanzienlijke woningbouwopgave. In de omgevingsvisie wordt voor de gemeente Emmen uitgegaan van groei naar circa 120.000 inwoners en 10.000 extra woningen. Vanuit het Nationaal plan grootschalige woningbouw kan een beroep op gemeenten worden gedaan om extra investeringen te doen in de woningbouwopgave. De beslissing hiervan ligt bij het Rijk, maar kan de regio-opgave verhogen.

Het stroomgebied van de Vecht mondt bij Zwolle uit in het Zwarte Water. De stedelijke ontwikkeling van de regio Zwolle heeft een doorwerking bovenstrooms naar het gebied van Vechtstromen. De regio Zwolle heeft als ambitie om voor 2050 50.000 woningen te realiseren en ruimte te creëren voor 20.000 arbeidsplaatsen.

In het Duitse, bovenstroomse deel van de Vecht en van de Dinkel zijn de stedelijke ontwikkelingen in omvang beperkt –projecten van enkele honderden woningen-, maar is wel sprake van een actueel waterkwaliteitsprobleem bij piekafvoeren. Bij toenemende neerslagdynamiek zal deze problematiek pregnanter worden.

1.1.2 Impact van stedelijke ontwikkelingen -algemeen

In algemene zin kan worden gesteld dat stedelijke ontwikkelingen een aantal gevolgen kunnen hebben voor het waterbeheer:

Waterkwantiteit

De meest directe invloed van verstedelijking op het watersysteem is de verandering van de waterbalans. Verharding vermindert infiltratie. Regenwater stroomt dan sneller af naar riolering, oppervlaktewater en regionale watergangen. Dit kan de afvoerpieken vergroten. Tegelijkertijd wordt in droge perioden minder water vanuit de stad aan de bodem toegevoegd. Daarmee wordt de natuurlijke sponswerking van het gebied kleiner. Voor het waterschap ontstaat hierdoor een dubbele opgave: Ten eerste een antwoord op versnelde afvoer. Het percentage verhard oppervlak varieert van ca 30% voor groene wijken tot 80% of

meer voor dicht stedelijk gebied en bedrijventerreinen. Daarnaast moet bij extreme neerslag water snel genoeg kunnen worden afgevoerd zonder benedenstrooms nieuwe problemen te veroorzaken. In droge perioden moet juist zoveel mogelijk water worden vastgehouden en geïnfiltreerd. Ten behoeve van natuur, gewassen en groen in de stad, en voorkoming van funderingsschade. Wateroverlast en watertekort kunnen elkaar versterken wanneer door piekafvoeren watergangen ten gevolge van hoge stroomsnelheden de waterbodem verdiept.

Waterkwaliteit
Ook voor de waterkwaliteit heeft verstedelijking twee kanten: Negatieve effecten zijn onder andere: versnelling van de afvoer waardoor piekbelastingen op het watersysteem ontstaan, afstromend vervuild hemelwater vanaf wegen, bedrijventerreinen en parkeerplaatsen, emissies vanuit overstorten of foutaansluitingen (gemengd stelsel) Daarnaast warmen stedelijke wateren tijdens droge en warme perioden soms te veel op. Lokaal zouden ecologische verbindingen onder druk kunnen komen te staan door verharding en inrichting. Tot slot ontstaat er bij toename van het aantal huishoudens en bedrijven een grotere druk op rioolwaterzuiveringen. De capaciteit van de zuiveringsinstallaties is beperkt en kan niet eenvoudig worden opgeschaald: Zowel de benodigde ruimte als beschikbaarheid van energie kunnen hierin belangrijke belemmerende factoren zijn. Noodzakelijke investeringen van het waterschap zouden hierdoor lokaal in de knel kunnen komen.

Daar staat tegenover dat stedelijk gebied ook mogelijkheden biedt. Een stad heeft relatief veel kapitaal en infrastructuur per hectare. Op dit moment zijn de wereld van het watersysteem en de kosten voor de goede werking daarvan versus de wereld van de grondexploitatie en woningbouw vaak nog gescheiden werelden. De grote investeringsstromen in stedelijke ontwikkeling zijn maar beperkt verbonden aan het organiseren en bekostigen van de wateropgaven van het regionale systeem.

Waterveiligheid
In het kader van waterveiligheid is vooral het omgaan met risico's van overstromingen bepalend. Wanneer een gebied verstedelijkt leidt dit, zonder compenserende maatregelen, tot verhoging van de piekafvoer en zorgt er dan voor dat om elders in het stroomgebied maatregelen moeten worden getroffen. Ontwikkelingen op de ene plek leiden zo tot een druk op investeringen en discussie over risico-acceptatie in een ander gebied. In algemene zin is zo'n afwenteling ongewenst. Meer concreet geldt voor een ontwikkellocatie zelf dat de normstelling voor wateroverlast en waterveiligheid worden verhoogd wanneer een gebied wordt ontwikkeld –verstedelijkt gebied vraagt een hoger beschermingsniveau: Dit vraagt extra investeringen die moeten meegenomen in de planontwikkeling.
Bij periode van langdurige, ernstige droogte speelt veiligheid in eerste instantie een beperkte rol; de impact op waterkwantiteit en waterkwaliteit zal het meest in beeld zijn. Het waterschap komt wel in beeld wanneer vanwege gebrek aan proces- of koelwater vitale maatschappelijke of economische functies dreigen uit te vallen, of bouwkundige voorzieningen schade oplopen (fundering) of bij -potentiële - schade aan de eigen infrastructuur. Denk aan droogteschade bij stuwen, sluizen, keringen en kades. Bij onderwerpen als gezondheidsschade, bijv. door hittestress of fijn stof zal het waterschap hooguit zijdelings worden betrokken, wanneer waterbeheer hieraan een bijdrage kan leveren.

1.2 Klimatologische ontwikkelingen: toename in neerslagdynamiek

In de nota ‘bouwen aan een klimaatrobuuster watersysteem’ uit 2026 is beschreven hoe ons klimaat verandert: De weersomstandigheden zijn steeds minder vaak gemiddeld. Hoosbuien worden intensiever en komen frequenter voor. Dit veroorzaakt vaker hoogwater, water op straat en overlast. In droge zomers neemt de vraag naar water toe, terwijl het aanbod afneemt. Dit heeft negatieve gevolgen voor de drinkwatervoorziening, landbouw, natuur en de waterkwaliteit van beken. In droge zomers nemen de mogelijkheden voor wateraanvoer af door lagere afvoeren van de Rijn en prioritaire claims elders (verdringingsreeks). Dit heeft gevolgen voor de bodemdaling en de bediening van de functies natuur en landbouw in 40% van ons beheergebied. In steden zorgt het warmere klimaat voor hittestress. Droogteperiodes versnellen bodemdaling. De schade aan gebouwen en infrastructuur, funderingen,

kabels en rioleringen raakt eigenaren en gebruikers van vastgoed en infrastructuur in daarvoor gevoelige gebieden. Onderstaande tabel uit het klimaatscenario 2023 van het KNMI geeft de verwachte neerslagontwikkelingen in 2050 en 2100 weer.

Klimaataspect	*Seizoen*	*Indicator*	*Huidig*	*Verschil 2050*	*Verschil 2100*
Neerslag	jaar	hoeveelheid	851 mm	+0 a +26 mm (+0 a +3 %)	+0 a +68 mm (+0 a +8 %)
	Winter	Hoeveelheid	218 mm	+9 a +15 mm (+4 a +7 %)	+11 a +52 mm (+5 a +24 %)
	Zomer	Hoeveelheid	235 mm	-5 a -31 mm (-2 a -13 %)	-5 a -68 mm (-2 a -29 %)
	Zomer	1-daagse neerslagsom die eens per 10 jaar wordt overschreden	63 mm	+1 a +9 mm (+1 a +14 %)	+1 a +26 mm (+1 a +41 %)
	Zomer	Uurlijkse neerslagsom die eens per jaar wordt overschreden	16mm	+0 a +3 mm (+2 a +16 %)	+0 a +7 mm (+2 a +46 %)
Verdamping	Jaar	Potentiële verdamping (Makkink)	603 mm	+36 a +54 mm (+6 a +9 %)	+36 a +103 mm (+6 a +17 %)
	Zomer	Potentiële verdamping (Makkink)	286 mm	+17 a +31 mm (+6 a +11 %)	+17 a +63 mm (+6 a +22 %)
Neerslagtekort	Zomerhalfjaar	Max. neerslagtekkort april t/m september	160mm	+21 a +56 mm (+13 a +35 %)	+21 a +126 mm (+13 a +79 %)
	Zomerhalfjaar	Max. neerslagtekkort april t/m september dat eens in de 10 jaar wordt overschreden	265mm	+24 a +56 mm (+9 a +30 %)	+21 a +126 mm (+9 a +63 %)

In de nota wordt een koers ingezet die bestaat uit drie elementen: aanpassing van het watersysteem, aanpassing van het ruimtegebruik en acceptatie dat niet alles te voorkomen is (de drie A's). Er wordt ingezet op een aanpak via meer meerdere lijnen: 1) Een integrale aanpak op (deel)stroomgebiedsniveau, 2) het zo inrichten van reguliere zaken dat deze bijdragen aan de klimaataanpak, 3) het stimuleren van de transitie naar een meer klimaat robuust grondgebruik 4) een lange termijnstrategie voor de aanpak van klimaatgevolgen en 5) een communicatiestrategie, gericht op het voelbaar maken van urgentie en het in beweging krijgen van mensen.

1.3 Relevante ontwikkelingen vanuit wetgeving

De laatste jaren heeft veel nieuwe wetgeving geleid tot aanvullende maatregelen in het domein van ruimte en van water. Denk hierbij aan de KRW die een nadrukkelijke opgave bij de waterbeheerders legt op het gebied van ecologie. De Omgevingswet en de daaraan verbonden besluiten zoals het Besluit kwaliteit leefomgeving integreren niet alleen veel wetten in één kader, maar voegen ook nieuwe aspecten als de verantwoordelijkheid voor het realiseren van een gezonde omgeving. De implementatie van deze en andere wetten en besluiten heeft een brede doorwerking op de taken van het waterschap.
Daarnaast is nieuwe wetgeving aanstaande. Meest impactvol voor onze taakuitoefening zijn dat de Richtlijn Stedelijk Afvalwater en de Natuurherstelverordening (NHV). De Richtlijn Stedelijk Afvalwater stelt strengere normen voor de verwijdering van nutriënten zoals stikstof en fosfor. Daarnaast is een vierde zuiveringstrap voor het verwijderen van microverontreinigingen verplicht en moeten deze stoffen ook worden gemonitord. Gemeenten moeten concrete plannen opstellen en uitvoeren om lozingen van ongezuiverd rioolwater via overstorten tijdens zware neerslag te beperken. Mogelijk leidt dit tot extra toevoer naar de RWZI's.
De NHV legt aan alle EU-lidstaten bindende verplichtingen op om ecosystemen te herstellen. Uiterlijk in 2050 moeten op minimaal 90% van het bestaande habitatareaal herstelmaatregelen zijn genomen. Waterschappen moeten een actieve bijdrage leveren aan uitvoering hiervan. Dit kan leiden tot een verplichting tot aanpassing van bijvoorbeeld watergangen, oevers, aanpassingen in beleid en beheer, maar ook de samenwerking in gebiedsprocesssen.

1.4 Relevante maatschappelijke ontwikkelingen

Wanneer een teveel of een tekort aan water meer bepalend worden voor maatschappelijke ontwikkelingen, zullen signalen uit de maatschappij in toenemende mate een plek moeten krijgen in het besluiten over watergerelateerde onderwerpen.

Maatschappelijke ontwikkelingen in relatie tot stedelijke ontwikkeling zijn bijvoorbeeld: 1) Druk op de ruimte: in algemene zin is sprake van een toename aan spanningen over ruimtegebruik en zeggenschap daarover. Specifiek in relatie tot de woningmarkt bestaat er bij sterke druk op de woningbouwopgave het risico op normdevaluatie en daarmee op toename van risico's op langere termijn. 2) Verschil in beoordeling van klimaatveranderingen en daaraan gekoppelde maatregelen kunnen leiden tot spanning over noodzaak en aard en omvang van de voorgenomen of opgelegde maatregelen. 3) Afname risico-acceptatie in combinatie met een versterkt gevoel van veiligheid: Wanneer men minder met risico's wordt geconfronteerd, c.q. het risicobewustzijn lager is neemt de acceptatie van risico's en de eventuele gevolgen af (veiligheidsparadox). Voor het waterschap zou dit kunnen betekenen dat disproportionele maatregelen worden verlangd bij (dreigende) overstroming of watertekort.

2. Richting voor de verdere aanpak

Uit het vorige hoofdstuk valt af te leiden dat er een stevige opgave voor ons ligt als waterschap. Alleen opereren vanuit bevoegdheid en vanuit vaste uitgangspunten is naar verwachting niet voldoende. Om de maatschappelijke verantwoordelijkheid voor een goed waterbeheer verantwoord in te vullen in een omgeving met veel ontwikkelingen (meer inwoners en bedrijven), met de nodige begrenzingen (ecologie, ruimte, energie), en een klimaatontwikkeling (neerslagoverschot én -tekort) die ons dwingt tot nieuwe keuzes. Een technisch-rationele aanpak zal misschien niet meer altijd voldoen. Voorgesteld wordt een aanpak waarin we vijf lijnen onderscheiden.

2.1 De verstedelijkingsopgave verder verkend

Als eerste stap naar aanleiding van deze startnotitie wordt de opgave en verkenning van locaties en inrichtingsvarianten nader geconcretiseerd. Dit levert een overzicht op van –mogelijke- invullingen, op basis waarvan een meer uitgewerkte vertaling naar impact voor het waterschap kan worden gemaakt.

2.2 Impact op schoon water

2.2.1 Impact op KRW taken

De afgelopen jaren zijn veel maatregelen genomen om te voldoen aan onze verplichtingen op grond van de Kaderrichtlijn Water. Veranderingen in het stroomgebied door stedelijke ontwikkelingen hebben ook impact op de waterkwaliteit, denk aan de toename van de hoeveelheid stedelijk water of de impact van piekbuien op de waterkwaliteit. We willen bezien waar verstedelijking leidt tot extra maatregelen.

2.2.2 Twente en Emmen: effecten op zuiveringscapaciteit

In Twente en Emmen willen we onderzoek doen naar de effecten van beoogde stedelijke ontwikkelingen op onze zuiveringstaak: Wat betekenen de aantallen woningen en bedrijven voor de zuiveringstaak, denk aan de capaciteit en energievraag, maar ook de impact op deze locaties.

2.3 Impact op veilig water:

De impact van de verstedelijkingsopgave willen we bezien vanuit wettelijke verplichtingen zoals de Richtlijn Overstromingsrisico's, de normering uit het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) en de normering overige keringen Vechtstromen.

Daarnaast willen we een doorkijk bieden op de effecten van de woningbouwopgave op de normeringen zoals we die nu hanteren (normering overige keringen en NBW-normering): bij het ontwikkelen en inrichten van gebieden wordt een vaste norm als kritieke ondergrens gesteld: Nieuwe gebouwen moeten zo ontworpen worden dat het water bij een extreme bui van eens in de honderd jaar niet de woning inloopt. Wanneer buien intenser worden en vaker voorkomen (zie paragraaf 1.1), kan dit mogelijk leiden tot periodieke normbijstelling. Gebieden die onder een oude norm voldeden, doen dat dat niet overal meer. Wat zijn hiervan de consequenties? En wat zijn de consequenties voor gebieden die nu ontwikkeld worden. We willen verkennen hoe we de klimaatontwikkeling flexibeler kunnen koppelen aan gebiedsontwikkeling: welke impact dit heeft op het de gebiedsontwikkeling zelf (leidt dit tot andere keuzes), op risicoperceptie van bewoners en impact op het watersysteem. Bij toename van risico's en/of investeringen en maatregelen die nodig zijn om die risico's of de impact daarvan te beheersen is het behouden van voldoende draagvlak hiervoor van groot belang. Niet alleen wanneer deze omstandigheden zich voordoen, maar ook wanneer ruimtelijke keuzes gemaakt worden of investeringen gedaan worden die inwoners of bedrijven rechtstreeks raken in hun portemonnee of directe leefomgeving. We willen onderzoeken hoe het versterken van het waterbewustzijn en de risicoperceptie, onderdeel kunnen zijn van –keuzes in- een gebiedsontwikkeling.

2.4 Impact op voldoende water

In de praktijk wordt bij toetsing van stedelijke ontwikkelingen vaak snel ingezoomd op maatregelen per locatie of de directe nabijheid daarvan. Dit kan ertoe leiden dat keuzes die op lokale schaal logisch of te verdedigen zijn op schaal van de regio of het watersysteem suboptimaal blijken. Om een duurzame inrichting van het watersysteem én van de stedelijke ontwikkeling te kunnen bereiken, zouden daarom eerst keuzes op regionale schaal gemaakt worden. We willen de mogelijkheden verkennen om een instrument te ontwikkelen waarmee per gebied een feitelijke koppeling tussen verstedelijking en watercapaciteit zichtbaar wordt gemaakt. We willen dit verkennen vanuit drie invalshoeken.

2.4.1. Water en bodem sturend

De in 2025 door Vechtstromen vastgestelde uitgangspuntennota ‘water en bodem sturend’ heeft op basis van een vijftal uitgangpunten op een geschiktheidskaart in beeld gebracht welke locaties meer of minder geschikt zijn voor verstedelijking. We gaan de beoogde ontwikkelingen leggen op deze geschiktheidskaart: wat leert ons dat? Waar zijn er mogelijkheden en waar ontstaat spanning.

2.4.2. Voldoende drink- en proceswater

De toename van het aantal inwoners en bedrijven zal ook leiden tot een toenemende vraag naar drink- en proceswater. Wij willen in beeld brengen waar deze verstedelijkingsopgave in de toekomst gaat schuren met de beschikbaarheid van water. Daarbij kijken we ook naar de interactie van de verschillende ‘watercompartimenten’ en verschillende mogelijke bronnen, denk aan grondwater, oppervlaktewater, effluent.

2.4.3. Kansen door stedelijke ontwikkeling

Stedelijke ontwikkeling kan kansen bieden voor verbetering in het watersysteem. Een gebiedsdynamiek kan ook een impuls zijn voor herinrichting van straten, pleinen, parken, bedrijventerreinen en gebouwen. De stedelijke omgeving kan daarnaast ook een kapitaalsbasis bieden voor: afkoppeling en infiltratie, groene daken en gevels, wadi's en infiltratievoorzieningen, circulair watergebruik, vergroening van openbare ruimte, mogelijkheden voor lokale waterberging en verbetering van ecologische oevers. We willen onderzoeken hoeveel water in stedelijke gebieden daadwerkelijk kan worden vastgehouden en

geïnfiltreerd en wat hiervan de impact is op wateroverlast, watertekort en de waterkwaliteit lokaal en op het niveau van watersysteem en wat dit vraagt aan concrete inrichtingsmaatregelen. Het resultaat hiervan is een palet aan inrichtings- en beheermaatregelen, en -investeringen ten behoeve van voor locatieontwikkelingen.

2.5 Instrumentarium

In de uitgangspunten en doelstellingen van de dominante verstedelijkingsontwikkelingen in het Vechtstromengebied zijn het beperken van de risico's van wateroverlast en van droogte en de zorg voor een goede waterkwaliteit opgenomen. Het waterschap is vooral als adviseur en toetser betrokken bij concrete gebiedsontwikkelingen. Wanneer de impact van stedelijke ontwikkelingen op het watersysteem toeneemt kan een andere positie worden overwogen en worden bezien welke instrumentarium daarbij passend is. Er zou daarbij onderscheid gemaakt kunnen worden tussen generieke en locatie- en gebiedsspecifieke instrumenten. Wij willen verkennen welke instrumenten in beeld komen en wat hiervan de implicaties zijn. Denk bijvoorbeeld aan kosten en risico's, impact op bestuurlijke samenwerking en organisatorische implicaties.

3. Financieel kader

De verkenningen worden in eerste instantie in eigen huis en vanuit reguliere middelen bekostigd. Bij het voorleggen van de opbrengsten van deze oriëntatie zal ook beeld worden gegeven van keuzes en kosten voor een eventueel vervolgtraject.

4. Producten, proces en planning

4.1 Product

Als product van deze verkenning wordt een bestuurlijke nota opgeleverd waarin voor het onderwerp verstedelijking een concreet voorstel wordt gedaan voor de positionering, rol- en taakinvulling van het waterschap en wat dat betekent voor besluiten rond gebiedsontwikkelingen. De verkenning kan door het AB worden betrokken bij besluitvorming over de rol en positie van het waterschap in verstedelijkingsprocessen. De nota moet zowel een handelingsperspectief bieden voor het waterschap als een handreiking zijn voor derden die in het gebied van Vechtstromen stedelijke ontwikkelingen willen vormgeven.

4.2 Proces en Planning

Voorgesteld wordt een proces met de volgende stappen

2026 / Q4: vaststelling startnotitie in het AB

2027 Q1, Q2: ambtelijke uitwerking van de vijf deelprojecten, incl. externe oriëntatie

2027 / Q3: stakeholdersbijeenkomst belanghebbende partijen, bespreking op stroomdag AB

2027 /Q4: vaststelling bestuurlijke nota in het AB

Toelichting: De verstedelijkingsstrategie is in 2025 toegevoegd aan de bestuursagenda op suggestie van het AB. Door de startnotitie te laten vaststellen door het huidige AB, wordt het AB in de gelegenheid gesteld hieraan richting te geven. De doorwerking en de impact van de verstedelijkingsstrategie vragen zorgvuldige uitwerking en betrokkenheid van derden. Om deze reden wordt voorgesteld dat de vaststelling plaatsvindt door het nieuwe AB en dat in de aanloop daarnaar ook externe partijen worden geconsulteerd. Wanneer we als waterschap tot de conclusie komen dat een andere rolinvulling nodig is om onze maatschappelijke verantwoordelijkheid in te vullen kan dat niet zonder medeweten en medewerking van de betrokken partijen.